

Raadsvoorstel voorstel tot het indienen van een zienswijze op de ontwerpbegroting 2027 van de Veiligheidsregio Brabant-Zuidoost (VRBZO)

Waalre, 14 april 2026

Vergaderdatum:	7 mei 2026
Voorstelnummer:	2026-19
Zaaknummer:	1113674
Portefeuillehouder:	M.F. Oosterveer
Naam opsteller:	Elina Mulder
Naam voorstel:	Voorstel tot het indienen van een zienswijze op de ontwerpbegroting 2027 van de Veiligheidsregio Brabant-Zuidoost (VRBZO)
Grondslag raadsbesluit:	Op grond van artikel 35 lid 3 Wet gemeenschappelijke regelingen wordt de gemeenteraad in de gelegenheid gesteld om een zienswijze op de Ontwerpbegroting van de Veiligheidsregio Brabant-Zuidoost (VRBZO) naar voren te brengen.

Voorgesteld besluit

1. Kennis te nemen van de ontwerpbegroting 2027 van de Veiligheidsregio Brabant-Zuidoost (VRBZO).
2. De meerjarige financiële gevolgen van de ontwerpbegroting 2027 van Veiligheidsregio Brabant-Zuidoost (VRBZO) te verwerken in de meerjarenbegroting van de gemeente Waalre.
3. Bijbehorende zienswijze vast te stellen en kenbaar te maken bij de Veiligheidsregio Brabant-Zuidoost (VRBZO).

Onderwerp

Ontwerpbegroting 2027 Veiligheidsregio Brabant-Zuidoost (VRBZO)

Voorstel

1. Kennis te nemen van de ontwerpbegroting 2027 van de Veiligheidsregio Brabant-Zuidoost (VRBZO).
2. De meerjarige financiële gevolgen van de ontwerpbegroting 2027 van Veiligheidsregio Brabant-Zuidoost (VRBZO) te verwerken in de meerjarenbegroting van de gemeente Waalre.
3. Bijbehorende zienswijze vast te stellen en kenbaar te maken bij Veiligheidsregio Brabant-Zuidoost (VRBZO).

Inleiding

Het college van burgemeester en wethouders is belast met de organisatie van de brandweezorg, rampenbestrijding, crisisbeheersing en de geneeskundige hulpverlening. De uitvoering van deze wettelijke taak is conform de Wet Veiligheidsregio's belegd bij de Veiligheidsregio Brabant-Zuidoost (hierna: VRBZO). Tussen de gemeente en de VRBZO is een gemeenschappelijke regeling van kracht. De gemeente betaalt een inwonersbijdrage aan de VRBZO om deze taken voor haar uit te voeren.

Het Dagelijks Bestuur van VRBZO heeft bijgaande ontwerpbegroting 2027 toegezonden aan de raden van de deelnemende gemeenten met het verzoek om uiterlijk 8 juni 2026 hierop een zienswijze kenbaar te maken. Zie bijlage 1 voor de aanbiedingsbrief en bijlage 2 voor de ontwerpbegroting.

Op grond van de Gemeenschappelijke Regeling Veiligheidsregio Brabant-Zuidoost is het bestuur verplicht de raden van de deelnemende gemeenten in de gelegenheid te stellen om een zienswijze kenbaar te maken ten aanzien van de ontwerpbegroting. Het bestuur betreft de ingediende zienswijzen bij de voorbereiding van de besluitvorming over de begroting in het Algemeen Bestuur.

Beoogd resultaat

Zicht houden op de activiteiten van de VRBZO en haar financiële status.

Argumenten

1.1 De begroting 2027 bouwt voort op de uitwerking van de bestuurlijke opdrachten.

De VRBZO constateert al enige tijd dat zij niet langer kan voldoen aan eisen en verwachtingen, die aan een veiligheidsregio mogen worden gesteld. De constatering is in 2024 gedeeld met het Algemeen Bestuur. Ook zijn de gemeenteraden schriftelijk en via raadsinformatiebijeenkomsten over de situatie geïnformeerd. Het bestuur gaf opdracht om het beeld te concretiseren en om richting te geven aan de ontwikkeling van VRBZO in de komende jaren. Deze bestuurlijk opdracht is uitgewerkt in 3 deelopdrachten:

1. voldoen aan wet- en regelgeving;
2. basis op orde brengen;
3. komen tot een regionaal beleidsplan.

Deze begroting bevat geen nieuwe ontwikkelingen dan die eerder vermeld werden in de documenten over bestuurlijke deelopdracht 1, het beleidsplan of de kadernota 2027.

In deze ontwerpbegroting 2027 zijn de inhoudelijke en financiële effecten voor jaarschijf 2027 van de 3 deelopdrachten verwerkt.

Deelopdracht 1 (voldoen aan wet- en regelgeving)

Voor bestuurlijke deelopdracht 1 staat 2027 in het teken van de afronding. Op hoofdlijnen gaat het hierbij om de volgend thema's:

- Taakuitvoering brandweezorg
- Huisvesting en materieel
- Personele zorg
- Ondersteuning organisatie

Deelopdracht 2 (basis op orde) en deelopdracht 3 (regionaal beleidsplan)

Aansluitend op deelopdracht 1 heeft VRBZO in 2025 inzichtelijk gemaakt wat nodig is voor deelopdracht 2 en 3. Dit is verwerkt in het Regionaal Beleidsplan 2027-2030. In deze begroting zijn de inhoudelijke en financiële effecten voor jaarschijf 2027 van het beleidsplan verwerkt.

Het doel van de VRBZO is het goed kunnen uitvoeren van de werkzaamheden. Dat betekent dat simpele taken niet mogen vastlopen en dat de randvoorwaarde op orde zijn. Hierbij heeft de VRBZO 7 bouwstenen centraal staan:

1. Publieke dienstverlening: Meer adviescapaciteit bij risicobeheersing, betere risicocommunicatie en versterking van crisisbeheersing en bevolkingszorg, slimme natuurbrandbestrijding.
2. Medewerkers: Inzetten op aantoonbare vakbekwaamheid (via strategisch leerplan) en moderne HRM-processen.
3. Leiderschap en strategie: Meer focus op netwerkregie en strategische capaciteit om aan te sluiten bij landelijke ontwikkelingen.
4. Procesmanagement en kwaliteitszorg: Betere borging van continuïteit en integrale sturing. Professionalisering van in- en aankoop.
5. Informatievoorziening: Modernisering van systemen en digitale ondersteuning.
6. Huisvesting en facilitair: Verbetering en verduurzaming van kazernes en centrale huisvesting.
7. Overhead: Een gezonde en doelmatige bedrijfsvoering, passend bij de omvang van de organisatie.

De volgende 4 strategische thema's zijn voortgekomen uit de omgevingsanalyse 2035:

1. Weerbaarheid

Inwoners en organisaties moeten voorbereid zijn op rampen en crises. Samenredzaamheid en veerkracht zijn essentieel. De VRBZO versterkt dit met noodsteunpunten, betere risicocommunicatie en nauwe samenwerking met gemeenten en maatschappelijke partners.

2. Schaalprong en complexe infrastructuur

Brainport groeit en daarmee ook het aantal inwoners, bedrijven en verkeersstromen. Hoogbouwprojecten en de aanleg van nieuwe knooppunten maken de omgeving complexer. Ook de energietransitie voegt nieuwe risico's toe. Dit vraagt om aangepaste methoden voor brandbestrijding en crisisbeheersing, meer specialistische kennis en een stevige rol in ruimtelijke planvorming.

3. Klimaatveiligheid

Extremer weer leidt tot meer wateroverlast, droogte en natuurbranden. Ook hier moet de VRBZO de paraatheid vergroten, met specifieke voertuigen, aangepaste scenario's en intensievere samenwerking met waterschappen en natuurorganisaties.

4. Technologie, informatie en innovatie

Nieuwe technologieën zoals AI, digitalisering en robotica bieden kansen om veiliger en slimmer te kunnen werken, maar leiden ook tot nieuwe kwetsbaarheden. Er wordt geïnvesteerd in gedreven werken en informatie gestuurde crisisbeheersing en brandweezorg. De brandweer innoveert rond inzetacties en -technieken.

Verkenning 2040:

Omdat de VRBZO tot en met 2027 bezig is met de lopende bestuursopdrachten, is met het bestuur afgesproken om vanaf 2028 een verdere strategische verkenning uit te voeren. De scenario's die hieruit voortvloeien leiden tot een expliciete keuze van het bestuur over het te hanteren profiel van VRBZO binnen Zuid-oost-Brabant, als vijfde stedelijk gebied van Nederland.

1.2 De inhoudelijke ontwikkelingen zijn verwerkt in de conceptbegroting.

Weerbaarheid en veerkracht maatschappij

De maatschappelijke context is veranderd door oplopende spanningen in de wereld, een oorlog in Europa, een toenemende kans op natuurrampen, nieuwe soorten calamiteiten en verstoringen van onze infrastructuur. De rol van de veiligheidsregio verschuift hierbij van klassieke rampenbestrijding naar een meer netwerkgerichte benadering van maatschappelijke weerbaarheid.

Onderstaande twee ontwikkelingen zijn momenteel het meest relevant voor de veiligheidsregio's:

1. Ontwikkeling/coördinatie van noodsteunpunten: het vormgeven van pilots voor noodsteunpunten voor de eerste periode van een langdurige grootschalige crisis.
2. Versterking veiligheidsregio's ten behoeve van lokale/regionale weerbaarheid, om te borgen dat veiligheidsregio's hun kerntaken en de weerbaarheidstaken zo goed als mogelijk kunnen blijven uitvoeren.

Efficiencykorting brede doeluitkering rampenbestrijding (BDuR)

Het ministerie van Justitie en Veiligheid (JenV) stelt de BDuR beschikbaar aan veiligheidsregio's via de systematiek van een specifieke uitkering (SPUK). Het vorige kabinet paste een efficiencykorting van 10% toe op de uitkering. In de departementale Rijksbegroting 2025 van het ministerie JenV is de korting op de BDuR van in totaal € 27,7 miljoen vanaf 2026 opgenomen. Voor VRBZO bedraagt de korting vanaf 2026 € 1,0 miljoen structureel. In de Rijksbegroting 2026 wordt dit vanaf 2027 bijna volledig structureel gecompenseerd, omdat de VRBZO de versterkingsmiddelen voor regionale weerbaarheid inzet om de kerntaken te kunnen blijven uitvoeren.

Landelijke strategische agenda brandweezorg en crisisbeheersing

Uit de Toekomstverkenning Brandweer 2030 en de Toekomstverkenning Crisisbeheersing door het NIPV (Nederlands Instituut Publieke Veiligheid) zijn voor de komende jaren drie grote opgaven benoemd voor de landelijke strategische agenda.

Opgave 1: Versterken (boven)regionale crisisbeheersing en daaraan gerelateerde informatievoorziening.

- Het versterken van de voorbereiding en paraatheid;
- Het versterken van een weerbare samenleving (zie ook paragraaf 2.1);
- Het bevorderen van kwaliteit en professionaliteit.

Opgave 2: Organiseren van toekomst vaste brandweezorg

- Versterking regierol minister van Justitie en Veiligheid voor brandweezorg, door onder meer opstellen van een landelijk dekkingsplan en onderzoek naar verbreden en borgen adviesfunctie brandveiligheid.
- Wettelijk verankeren van brandweezorg als cyclisch proces.
- Verkennen mogelijkheden instellen Besluit brandweezorg.
- Organiseren actueel inzicht in de parate slagkracht.
- Onderzoek naar het stelsel van brandweeronderwijs.
- Onderzoeken aanpassing huidige aanwijzing voor bedrijfsbrandweer.

Opgave 3: Verbeteren en vereenvoudigen van het brandweeronderwijsstelsel, en inrichting van een daarop geïnspireerd stelsel voor crisisonderwijs.

- Beter samenspel door meer roluidelijkheid, rolbewustzijn en rolvastheid.
- Betere sturing en aansluiting op de vraag vanuit de beroepspraktijk.
- Meer flexibiliteit in het functiestelsel en de kwalificatiedossiers.
- Meer flexibiliteit in het onderwijs, waarin de deelnemer centraal staat.
- Efficiëntere en effectievere uitvoering.
- Gezamenlijke evaluatie en snellere aanpassing van onderwijs.

Duurzame inzetbaarheid van medewerkers is een belangrijk onderwerp dat de komende jaren nadrukkelijk

op de landelijke en regionale agenda staat. De VRBZO heeft de minimaal vereiste maatregelen die gerelateerd zijn aan (arbo)wetgeving meegenomen in deelopdracht 1. De overige maatregelen zijn opgenomen in het regionaal beleidsplan 2027-2030.

1.3 De begroting 2027 komt overeen met de eerder aangeboden kadernota 2027 vanuit de VRBZO.

De begroting is opgesteld binnen de kaders zoals die zijn vastgesteld in de Kadernota 2027 die u onlangs ter kennisname toegezonden heeft gekregen.

1.4 De indexering gemeentelijke bijdrage is conform vastgesteld beleid.

In de Kadernota 2027 werd voorgesteld om de gemeentelijke bijdrage voor 2027 met 2,71% te indexeren. Dit voorstel is gebaseerd op de index voor de loonvoet sector overheid en de index voor prijs materiele overheidsconsumptie, zoals opgenomen in de Macro Economische Verkenning 2025 van het Centraal Planbureau. De methodiek voor indexatie is conform beleid van alle vier GR-en.

3.1 Het is wenselijk om in navolging op de ingediende zienswijze op het Beleidsplan 2027-2030 een zienswijze in te dienen op de ontwerpbegroting 2027 VRBZO.

De punten die u eerder heeft verwoord in de zienswijze op het Beleidsplan 2027-2030 zijn te weinig vertaald in de ontwerpbegroting 2027 VRBZO.

Kanttekeningen

1.1 Omvang algemene reserve

Conform de beleidsnotitie kaders P&C 4-GR ligt de bandbreedte voor de omvang van de algemene reserve voor de VRBZO tussen € 3,2 miljoen en € 4 miljoen (o.b.v. begrotingstotaal 2027). Omdat in 2027 nog een geplande onttrekking staan van € 1,33 miljoen als demping voor de impact van de bestuurlijke opdracht, loopt de reserve vrijwel leeg en wijkt het bestuur van de VRBZO bewust af van de nota reserves en voorzieningen en de genoemde bandbreedte. De algemene reserve wordt gebruikt als weerstandsvermogen voor risico's. Dat betekent dat er geen reserve is om onverwachte grote incidentele tegenvallers op te vangen binnen de VBZO. De deelnemende gemeenten staan dan garant voor de financiële positie van de veiligheidsregio. Toekomstige positieve exploitatiesaldo's zullen worden gebruikt, in overleg met het Algemeen Bestuur, voor het weer aanvullen van de algemene reserve.

Kosten en dekking

De VRBZO vraagt, naast de indexering, ook aanvullende bijdrage voor de uitwerking van deelopdrachten 1, 2 en 3 en reguliere inhoudelijke beleidsontwikkelingen. In de begroting 2026 was al rekening gehouden met een verhoging van € 2.130.000 voor bestuursopdracht deel 1 (jaarschijf 2026). Daarboven op komen nu de zaken uit de jaarschijven 2027 voor de bestuurlijke opdrachten en reguliere inhoudelijke beleidsontwikkelingen, voor het totale bedrag van € 14.160.000. Dit betekent dat de bijdrage van de VRBZO stijgt van € 57.928.707 in 2026 naar een totale bijdrage van alle deelnemende gemeenten naar € 72.263.799.

Voor Waalre zal de bijdrage in 2027 stijgen naar € 1.406.39, met in de jaren daarop nog een lichtelijke stijging naar een structurele bijdrage van € 1.426.220. De genoemde financiële gevolgen van de begroting 2027 worden verwerkt in de nog op te stellen meerjarenbegroting 2027-2030 van de gemeente Waalre.

Mogelijke risico's:

Op basis van de actuele risico's is de benodigde weerstandscapaciteit bepaald op € 4,5 miljoen. De benodigde weerstandscapaciteit is hoger dan het verwachte beschikbare weerstandsvermogen van € 0,35 miljoen in 2027. Door de geplande onttrekkingen uit de algemene reserve als financiering van de bestuurlijke opdracht, wijkt het bestuur bewust af van de afgesproken bandbreedte, wat effect heeft op de financiële robuustheid van VRBZO. In de basis is het beschikbare weerstandsvermogen onvoldoende om de geïdentificeerde risico's af te dekken. Tegelijk is het niet reëel dat de gekwantificeerde risico's zich gelijktijdig voordoen en is de kans en impact van enkele risico's lastig in te schatten. In het uiterste geval, als risico's zich daadwerkelijk voordoen en het beschikbare vermogen overschrijden, zal VRBZO terugvallen op de gemeenten in de gemeenschappelijke regeling om de kosten te dekken.

De geschetste risico's door de VRBZO worden meegenomen in de risicoparagraaf in de nog op te stellen meerjarenbegroting 2027-2030 van de gemeente Waalre.

Duurzaamheid

Niet van toepassing.

Burgerparticipatie

Niet van toepassing.

Inclusieve samenleving

Niet van toepassing.

Communicatie

De communicatie over de conceptbegroting 2027 loopt via de VRBZO.

Kernboodschap

Niet van toepassing.

Vervolprocedure en planning

De zienswijzen worden door het Algemeen Bestuur van de Veiligheidsregio betrokken bij de definitieve begroting 2027. De definitieve begroting wordt vastgesteld in het Algemeen Bestuur.

Bijlagen onderdeel van het voorstel

1. Aanbiedingsbrief ontwerpbegroting 2027 Veiligheidsregio Brabant-Zuidoost
2. Ontwerpbegroting 2027 Veiligheidsregio Brabant-Zuidoost
3. Zienswijze ontwerpbegroting 2027 Veiligheidsregio Brabant-Zuidoost

Bijlagen ter informatie

Niet van toepassing.

BURGEMEESTER EN WETHOUDERS VAN WAALRE,

gemeentesecretaris,

mr. drs. R.L. Franken,

burgemeester,

M.F. Oosterveer